

Sygn. akt II UK 212/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku G. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 marca 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. odstępuje od obciążania skarżącego kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...), III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację G. M. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 26 maja 2015 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w W. z dnia 26 maja 2014 r. w przedmiocie odmowy przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w postępowaniu pierwszoinstancyjnym prawidłowo ustalono podstawę faktyczną rozstrzygnięcia i wskazano przyczyny oparcia wyroku na opinii biegłych kardiologów jako przesłance oceny zdolności ubezpieczonego do pracy w kontekście posiadanych przez niego kwalifikacji zawodowych, stosując art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 887). Sąd pierwszej instancji wziął pod uwagę nie tylko charakter dotychczas wykonywanej pracy, ale także możliwość wykonywania przez ubezpieczonego innej pracy, zgodnej z poziomem jego wykształcenia, wiekiem i predyspozycją psychofizyczną.

Skarga kasacyjna ubezpieczonego została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 12 w związku z art. 13 ustawy o emeryturach i rentach, przez pominięcie przy ocenie niezdolności do pracy rzeczywistych możliwości wykonywania przez niego pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, tj. braku możliwości wykonywania dotychczasowej pracy, braku możliwości i celowości przekwalifikowania się oraz jego wieku i predyspozycji osobistych. Skarżący zarzucił także naruszenie przepisów postępowania, mającego istotny wpływ na wynik sprawy - art. 5 w związku z art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. i w związku z art. 286 k.p.c. oraz art. 5 w związku z art. 467 i 468 k.p.c. przez nieudzielenie mu przez Sąd Apelacyjny niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych, co doprowadziło do niezgłoszenia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego lekarza kardiologa oraz dopuszczonej, a nieprzeprowadzonej przez Sąd Okręgowy opinii biegłego lekarza internisty. W ten sposób skarżący, działający bez zawodowego pełnomocnika, został pozbawiony możliwości obrony swych praw. Zdaniem skarżącego doszło również do naruszenia art. 232 zdanie drugie w związku z art. 286 k.p.c. przez niewykazanie inicjatywy dowodowej w sytuacji, w której zachodziła konieczność przeprowadzenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłego.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał na występujące w sprawie istotne zagadnienie, które sprowadził do potrzeby odpowiedzi przez Sąd Najwyższy na pytania: „czy sąd odwoławczy w ramach postępowania wyjaśniającego w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych winien zbadać rzeczywiste intencje ubezpieczonego w zakresie wniosków apelacji, a w szczególności ewentualnych wniosków dowodowych, udzielając mu wskazówek co do czynności procesowych niezbędnych dla realizacji lub obrony praw, o których strona występująca bez profesjonalnego pełnomocnika może nie wiedzieć?; czy zaniechanie przeprowadzenia przez Sąd postępowania

wyjaśniającego w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w zakresie zbadania rzeczywistych intencji ubezpieczonego co do wniosków apelacji, a w szczególności ewentualnych wniosków dowodowych, stanowi naruszenie zasady równouprawnienia stron?”. Skarżący podniósł, że sąd odwoławczy w ramach postępowania wyjaśniającego w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych powinien zbadać rzeczywiste intencje ubezpieczonego w zakresie wniosków apelacji, a w szczególności ewentualnych wniosków dowodowych, udzielając mu wskazówek co do czynności procesowych niezbędnych dla realizacji lub obrony praw, o których strona występująca bez profesjonalnego pełnomocnika może nie wiedzieć. Powołał się na specyfikę postępowania w tych sprawach jako dodatkowy argument rozpoznania skargi kasacyjnej.

Organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, opartego na przyczynie przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wymagany jest wywód prawny zbliżony do przyjętego przy przedstawieniu zagadnienia prawnego przez sąd drugiej instancji na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.). Konieczne jest wskazanie przepisu prawa i przedstawienie, że istnieją na tle jego stosowania poważne i dotychczas nierozstrzygnięte wątpliwości interpretacyjne, lub że na jego podstawie wydawane są odmienne rozstrzygnięcia w tym samych lub bardzo podobnych okolicznościach faktycznych i prawnych. Przedstawione istotne zagadnienie prawne nie może sprowadzać się do wątpliwości dotyczących prawidłowości rozstrzygnięcia indywidualnej sprawy ani do potrzeby wykładni i stosowania prawa w ustalonym stanie faktycznym, bez możliwości przyczynienia

się do rozwoju prawa, doktryny lub dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2016 r., II PK 340/15, niepublikowane, z dnia 15 września 2015 r., III SK 4/15, niepublikowane i z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, niepublikowane).

Ocena wniosku złożonego w niniejszej sprawie wskazuje na niewypełnienie przedstawionych wymagań. Skarżący nie sformułował zagadnienia prawnego, lecz postawił pytanie oderwane od jakichkolwiek przepisów prawa, jak też nie dostarczył żadnych argumentów umożliwiających Sądowi Najwyższemu stwierdzenie rzeczywistej i istotnej rozbieżności w orzecznictwie sądowym oraz nowości poruszonych kwestii. Argumentację jego wniosku osłabia utożsamienie przyczyn kasacyjnych z zarzutami ujętymi w podstawie skargi, które sugeruje koncentrację wątpliwości na własnej sprawie skarżącego.

Z tego względu udzielenie odpowiedzi na powstałe *in casu* wątpliwości skarżącego nie jest w ogóle możliwe, a także zbędne, gdyż utrwalone jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że art. 5 k.p.c. i wyrażona w nim powinność sądu udzielenia stronom występującym w sprawie bez adwokata lub radcy prawnego wskazówek co do czynności procesowych, nie może być rozumiana jako obowiązek pouczenia strony co do wnioskowania dalszych dowodów dla obalenia ustaleń wynikających z dowodów już przeprowadzonych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 1997 r., II UKN 79/97, OSNAPiUS 1998 nr 2, poz. 58), z dnia 13 maja 1997 r., II UKN 100/97, OSNAPiUS 1998 nr 4, poz. 133, z dnia 16 września 1998 r., II UKN 214/98, OSNAPiUS 1999 nr 18, poz. 593, z dnia 30 czerwca 1999 r., II UKN 21/99, OSNAPiUS 2000 nr 18 p. 695 oraz z dnia 6 września 2000 r., II UKN 691/99, OSNAPiUS 2002 nr 5, poz. 123).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego zdecydowano na podstawie art. 102 k.p.c.

r.g.